

= Velja po pošti: =

Za celo leto naprej K 26:-
za pol leta > 13:-
za četrtna > 6:50
za en mesec > 2:20
za Nemčijo celoletno > 28:-
za ostalo inezemstvo > 35:-

= V upravnosti: =

Za celo leto naprej K 22:40
za pol leta > 11:20
za četrtna > 5:50
za en mesec > 1:90
Za pošiljanje na dom 20 v. na
mesec. - Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
= Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. =
Upravniškega telefona štev. 188. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Državni zbor.

Dunaj, 8. sušca 1910.

Dr. Korošec proti vinskemu davku.

Kot prvi govornik v razpravi o davčnih predlogih je nastopal član »Slovenskega kluba« dr. Korošec. Največ se je bavil z načrtom o vinskem davku. Omenil je, da je načrt tudi v tehničnem oziru izdelan površno in stvarno tako brezmiselno, da se koj vidi, da mož, ki je napravil načrt, nima pravega pojma o vinogradništvu in vinski trgovini. Sedanji vinski davek se opira na najvišji dvorni dekret iz leta 1829. in je gotovo v marsikaterem oziru zastarel in potreben izpremembe. Vendar ne v tem smislu, da se davek pospoli in se vpelje v kontrolnih organih nezvorna sekatura za vinogradniško prebivalstvo. Sedanje stanje vinogradništva v Avstriji potrebuje od vlade podpore, ne pa smrtnih udarcev. Komaj 20% vse okužene vinogradniške zemlje je obnovljene. Pridelek zadnjih let je bil ogromen, toda prodaja in izvoz vina sta zaostala, največ vsled premale brige vlade za povzdigo kletarstva in vinske trgovine. Naši vinogradniki bodo morali posekat trte, ako se vpelje nameravani davek, in potem vlada ne bo imela ne davkov, ne ljudi. »Slovenski klub« bo vse storil, da ta načrt o novem davku ne postane zakon, in bo seveda solidarno glasoval proti temu načrtu.

Govorniku, ki je v kratkih, pa jedrnatih besedah označil stališče »Slovenskega kluba«, so živahno pritrjevali tudi mnogi poslanci iz drugih strank in mu koncem govora čestitali.

Nemški agrarec dr. Damm je nagašal, da se razmerje med direktnimi in indirektnimi davki ne sme predragačiti na škodo delavskih stanov. Pričetniki se morajo bogatejši sloji prebivalstva. V tem oziru govornik soglaša z vladom, ki hoče zvišati, oziroma raztegniti osebno dohodarino in davek od dividend. Manj srečen pa je vladni načrt glede davka od dedščin, ako posvetno preide od očeta neposredno na sina. Ta določba je prekruta, ker ruši družinsko življenje in nasprotuje družabnemu redu.

Socialni demokrat dr. Renner pa govori morda proti boljšemu svojemu prepričanju, ko zahteva, naj se sploh odpravijo skoraj vsi indirektni davki, torej vsa užitnina itd. S čim pa

naj država, dežele in tudi mnoge občine pokrivajo vedno večje potrebščine, katerih so deležni tudi delavci? Priznamo, da so se vsa živila jako podražila. Draginjo pa čutita tudi kmet in obrtnik. Ako pa tema naloži država še večje davčno breme, potem zruši in zdrobi najmočnejši svoj steber.

Dr. Rennerju je tako spremno odgovarjal dr. Redlich, sklicevaje se na druge kulturne države, ki znaten del svojih potrebščin pokrivajo z indirektnimi davki. Jako obširno se je dr. Redlich bavil z državno upravo, ki je silno draga, pa tako slaba. Posebno je grajal upravo državnih železnic. Pri osrednjem vodstvu so uradi prenapolnjeni, drug je drugemu na poti. Tak centralizem je nezdrav in slab države. Zato pozdravlja misel, naj se zopet izvoli posebna komisija, ki naj izdelava načrt za reorganizacijo državne uprave sploh. Avstrija ni še izčrpala svojih davčnih moči. Toda bremena se morajo primernejše in pravičnejše razdeliti ter preustrojiti vsi državni uradi in njihovo poslovanje.

Seja je trajala do 5. ure. Ob 6. uri se je zbral proračunski odsek, ki je razdelil referate.

Poslanec Gostinčar.

Poslanec Gostinčar je vložil na ministra deželne brambe sledečo resolucijo: Po poročilih usnjarskih mojstrov je dala vis. c. kr. vojaška uprava čevljarem, oziroma čevljarskim zadruham, ki so dobila naročila za c. kr. armado, ukaz, da morajo za ta dela naročati usnje le pri gotovih velikih tovarnah. Taki pogoji pa škodujejo zelo občutno domači mali strojarski obrti, ker čevljariji naročajo pri velikih tovarnah potem tudi za privatna dela usnje, zato vprašajo podpisani: Ali je ekselenci znano tozadenvno postopanje c. kr. vojne uprave pri naročanju čevljarskih del za vojsko? Ali je Nj. ekselencia v interesu malih usnjarskih mojstrov pri volji ukreniti vse potrebno, da se tako postopanje odpravi. S to interpelacijo je gotovo ustrezeno usnjarem in čevljarem.

V isti seji je vložil Gostinčar tudi na trgovskega ministra sledečo vprašanje:

Konečna uredba vprašanja poštarjev in poštnih selov čaka že zelo dolgo rešitev. V zavesti, da je hitra rešitev te zadeve nujna, vpraša podpisani:

Ali je Nj. ekselencia gospod trgovinski minister voljan izvršiti regulacijo vprašanja poštarjev in poštnih selov?

Balkanska zveza.

o kateri se že toliko časa govorji, postane menda le v kratkem izvršeno dejstvo. Romanje balkanskih knezov v Peterburg je res sumljivo in oni nemški politični krogi, ki se boje, da se je Izvolskemu sedaj končno posrečilo maščevanje za poraz ob aneksijski Bosne in Hercegovine, imajo najbrže prav. Nedvomno je namreč, da pomenja balkanska zveza pod protektoratom Rusije prav občuten udarec ugledu in moči Avstro-Ogrske in Nemčije na Balkanu, zlasti pa v Turčiji. To pa tudi tedaj, ako se Turčija ne pridruži zvezni kajti znane srbske in bolgarske zahteve glede Sandžaka Novopazarskega in Makedonije bodo vedno visele nad Turčijo kot Damoklejev meč; na vseh straneh obkoljena od nasprotnikov, se ne bo mogla nikamor ganiti in bo moralna plesati, kakor ji bo godla Rusija in balkanska zveza. Iz tega se dà sklepati, da je Avstrija, oziroma Aehrenthal le preveč napenjal strune ob zadnjih poganjajih v Rusijo za status quo na Balkanu; ali pa je morda vso prijateljsko akcijo uprizoril Izvolski sam s tem namenom, da bi naši diplomacijski natresel peska v oči, da bi ne videla resnosti njegovih priprav na Balkanu. Na vsak način je osebno nasprotstvo med Aehrenthalam in Izvolskim velika ovara sporazumu obeh držav in z ozirom na naše koristi, ki teži na Balkan, je Avstrija pri tem vsekako občutnejše prizadeta, nego Rusija.

Ljubljanski občinski svet.

Včeraj ob 5. uri popoldne se je vršila javna seja ljubljanskega občinskega sveta. Sejo je otvoril in vodil župan Hribar.

Predsedstvena naznanila.

Iz njegovega nagovora posnemamo sledeče: V zadnji seji sem omenil, da se je našel med Slovenci človek, ki je vrgel bakljo v slovensko javnost proti narodni obrambi. Ko sem takrat predlagal, naj občinski svet primerno odgovori na članek »Cirilmетодarija« v nekem slovenskem listu, sem izrekel mnenje, da se bodo Slovenci začeli še tesneje oklepati Ciril Metodove družbe. In kakor bi se izpolnilo, rekel bi, moje prorokovanje! 28. pr. m. je umrl Karol Kotnik, kateremu je gotovo na um prišel oni članek, in ki je zapustil družbi pol milijona kron. (Svetniki vstanejo v znak sožalja.) — Nato župan predлага,

da se izpremeni ime Pristavska ulica poleg I. deške ljudske šole, kjer se bo tudi zdala dekliška šola, v Karol Kotnikovo ulico, kar se je soglasno sprejelo. — Poroča, da je dr. Švigelj pozneje med svetniki nabral še 305 K za Ciril Metodovo družbo, tako da znaša skupni dar občinskih svetnikov 615 K. Prebere se dopis Ciril Metodove družbe, v kateri se družba zahvaljuje mestni občini za darovanih 500 kron. in dar občinskih svetnikov.

Nato se prebere in odobri zapisnik zadnje seje.

Dopolnilne volitve v občinski svet. — Nova inženirska služba pri mestnem stavbnem uradu.

Dr. Švigelj poroča v imenu personalnega in pravnega odseka o dopolnilnih volitvah v občinski svet. Iz občinskega sveta izstopilo letos: v III. razredu Jos. Kozak, Fr. Mally; v II. razredu Ivan Hribar, dr. Majaron, dr. Tavčar, Iv. Sajovic; v I. razredu pos. Lenče, Ilija Predovič, dr. Triller in Ubald pl. Trnkoczy. Med letom je izstopil iz občinskega sveta Franc Bergant. Voliti je 11 svetovalcev za triletno dobo. Volitve se bodo vrstile 18. aprila od 8. do 2. popoldne v III. razredu, 20. aprila od 8. do 2. popoldne v II. razredu in 22. aprila od 8. do 12. opoldne v I. razredu. — Mogoče ožje volitve se vrše en dan pozneje po vsakih volitvah. Od danes naprej so volivni imeniki na vpogled občinstvu skozi 14 dni v mestni posvetovalnic. Za predsednike volivnim komisijam se določijo: v III. razredu dr. Novak in dr. Švigelj, v II. razredu Milohnja in Mayer, v I. razredu dr. Oražen.

Glede na županov dopis o ustanovitvi nove inženirske službe pri mestnem stavbnem uradu se sklene, da se razpiše pri stavbnem uradu mesto asistenta s prejemki 11. činovnega razreda, eventuelno mesto stavbnega prispevata v 10. činovnem razredu.

Poročilo finančnega odseka.

Na predlog poročevalca Mallyja se odkloni ponudba stavbenika Simona Treo za nakup stavbišča na parcelovanem mestnem travniku parcela št. 99/1 kat. občine Kapucinsko predmestje ob cesti na Rožnik, ker je ponudba prenizka. — Pri določitvi prodajnih cennih stavbišč se sklene s prav malo večino, da se prodajajo stavbišča spredaj kvadratni meter po 15 K, zadaj po 10 K, proti svetniku Lenčetu, ki je prelagal ceno 10 K, oziroma 8 K.

O nakupu zemljišča v ozadju nove c. kr. državne obrte šole v svrhu ohra-

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Dale.)

18. Jurček si napravi zmaja in ga izpusti.

Rozika Prince bo povabila večjo družbo na večerjo; Rozika je že čisto velika deklica, kajti pri večerji se bo praznoval že njen deseti rojstveni dan. Pravila mi je, da se bodo izvrstno zavabili; igrali bodo na glasovir in plesali; tudi jedila bodo najboljša, samo ona ne ve, če me sme povabiti, ker sem preveč poreden. Mama ji je rekla, da naj me raje izpusti. Pojasnil sem ji, kako silno se moti, če misli, da sem še tak navihane kot prej in svetoval sem ji, da vpraša mojo mamo, ki ji bo povedala, kako priden in vzgleden deček da sem v zadnjem času. Zagrozil sem ji, če bo tako neolikana in me ne povabi da jo tudi jaz ne povabim, ko na svojega godu dan priredim zabavo, kar mi je mama že obljudila, če bom priden. Ustrašila se je torej in me povabila za jutranji večer. Doma so rekli, da smem iti.

Sedaj hodim doma v mestno šolo; upam, da se bom kmalu popolnoma privadol branju in pisanju, kajti učitelj trdi, da po prebrisani postanem še lahko predsednik združenih držav, samo pazljivosti mi manjka. Kdor je hodil v šolo, dobro ve, kako težko je ostati pazljiv in zasledovati pouk. Po zimi sicer ni muh, vendar je pa dela čez glavo, če hoče kdo metati papirnate kroglice, ali opazovati, kaj delajo drugi učenci, ali pa celo na tablico narisati učitelja z dolgim in debelim nosom, potem hitro pokazati sliko po šoli in nato izbrisati. Prijetno je tudi pod klopko jesti jabolko, ker je to prepovedano, ali pa napraviti učitelja nervoznega s pisalom, ki tako grdo škrilje po tablici. Učenje mi vzame skoraj ves prosti čas, vendar sem pa precej bolj zadovoljen kot v pustem zavodu.

Elza pravi, da je doma prijetno, kakor v nebesih, kadar sem v šoli in vprašal sem jo, če potem tudi angeli hodijo samo takrat k nam, ker jaz nikoli nobenega ne vidim. Prosil sem jo, da bi mi naredila papirnatega zmaja, a odslovila me je, češ, da pred poroko sploh nima časa, da bi se vkvarjala z menoj. Vsi dečki imajo sedaj zmaje, ker je pravi čas za to igro; preneumno je, da bi jaz samo gledal, kako jih iz-

puščajo in skakal za njimi. Sklenil sem, da bom šel k mizarju, ki mi bo prodal dve palici in potem si sam pomagam iz zadrege; vsaj ga lahko nemoteno delam v svoji sobi; vzel bom papanov gum, mamine škarje, par časopisov in klopčič vrvice. Naredil si ga bom, še preden grem zjutraj v šolo.

Sedajle bi moral iti k Rozi na večerjo, pa ne bo kruha iz te moke. Sedim namreč samoten v svoji sobi in vrata so od zunaj zaklenjena. Gotovo se bodo izborno zabavali in dobro počutili pri izvrstni večerji — jaz pa ne dobim ničesar. Zadnje, kar sem jedel, je bila malica, ki sem jo dobil ob 11. uri do-

poldne. Prazen sem v svoji notranjščini, kakor trobenta. Pa kaj se brigajo brezrčni starisci za to, če trpm? Nje nihče ne zapira in nobeden jim ne reče, da morajo iti brez večerje spati; nikdo jih ne klofuta, ali jim ukazuje, da morajo sedeti mirno na stolu in držati jezik za zobmi. Tudi se jim ni potreba ravnotakrat učiti slovnice ali računstva, kadar hočejo iti na izprehod. Seveda — veliki so in zato ne poznajo čutov in nagnjenih svojega malega Jurčka.

Naredil sem si danes zjutraj krasnega zmaja, kakor sem že sinoči sklenil. Zgodaj sem bil na nogah in v nogovicah sem se splazil v pritličje, da si

poisčem, kar rabim; bal sem se, da bi koga ne zbudil. Včeraj nisem šel k mizarju, ker sem opazil papanov dežnik in videl, da tam lahko dobim potrebne palice; splazil sem se torej v predsto, odlomil od dežnika potrebne palice in odrezal tudi syilo, da napravim zmanj rep. Najprej sem naredil dolg, dolg rep. Potem sem naredil papir, ga napolnil na palice in pred zajutrekom je bil zmaj že gotov; skril sem ga pod posteljo, dokler ne grem v šolo.

To prepolne sem prišel prav pozno v šolo — pravzaprav sem prispel do učne sobe še pozno popoldne, ko je pouk že minil in učitelj odšel domov. Cel ljubi dan sem se moral z zmajem ukvarjati. Vrvica, na katerem sem imel privezanega, je bila zelo dolga in radi tega sem porabil mnogo časa, predno sem celo odvил in zopet navil. Učitelj je prišel domov vprašat, če je mali Jurček bolan, ker ga ni bilo v šolo in na ta način se je vse izvedelo.

Ko sem hotel torej zjutraj iti v šolo, smo skupno z drugimi učenci pričeli izpuščati zmaje; ker je bil precej močan veter, so zelo lepo splaval v višavo. Moj zmaj je v početku krasno letel, nato se pa nenadoma zasukal ter padael na glavni cesti nekemu konju na glavo. Konj se je splašil in zdirjal z vozom z bliskovo naglico, dokler ni za-

nitve starega rimskega zidovja, se sklene, da se ponudi komandi nemškega vitežkega reda za parcelo c d e f g 2000 kron, za zidovje pa nič.

Prošnji »Deželnega učiteljskega društva« za podporo za teoretični in praktični tečaj v »Glasbeni Matici« za vzgojo povevodi se ugodi ter dovoli podpora 200 K. Tečaj je namenjen v prvi vrsti učiteljiščnikom.

Dopis mestnega magistrata o nednji škontracijski mestne blagajne dne 13. decembra 1909. se vzame na znanje.

Finančni in stavbni odsek.

Svetnik Turk poroča o prenosu velikega skladnišča, z dvorišča prejšnjega vojaškega oskrbovališča v mestno jamo na Poljanah poleg prisilne delavnice. Prevažanje materiala bi veljalo približno 6125 K, novo postavljanje pa 14.000 K, skupni stroški bi znašali 20.400 K, kakor je proračunano. Mestni vodovod in elektrarna nimata doslej nobenega skladnišča za shranjevanje raznih predmetov ter bi se v to porabilo prenešeno skladnišče, ki bi tudi služilo za shranjevanje vozov, klopi itd. Stroški se pokrijejo iz prebitka mestnega vodovoda. Odsekov predlog se sprejme.

Po prošnji Marije Burja za dovolitev zgradbe barake za prodajo živil in tobaka na Gradu se ugodi ter se določi najemščina za 25 m² zemlje na letnih 20 kron.

Cestni kanal v Ključavničarski ulici popravi občina pod pogojem, da odstopi Franc Souvan sin kanal mestni občini.

Oddaja stavbnih del pri mestnem dekliskem liceju.

Dr. Novak poroča v imenu stavbnega odseka, da naj se oddajo stavbna dela za prizidok k poslopju mestnega dekliskega liceja najcenejšim ponudnikom, in sicer: zidarska dela gosp. Tönnies za 27.204 K 8 vin., tesarska dela Ivanu Zajcu za 1977 K, kleparska dela Alojz. Lenčku za 1449 K, krovská dela Scagnettiju ml. za 621 K, vezi konzorciju Franc Bremc, Jos. Reboli in Ivan Pust po 29 K za 100 kg, traverze tvrdki Schnieder & Verovšek po 23 K 25 vin. za 100 kg, železno-betonski stropi Janesch & Schnell za 9141 K 19 vin. Sprejeto. Na predlog tvrdke Janesch & Schnell se zgradi betonske stropne tudi v kletnih prostorih ter se oddajo tvrdki ta dela za 2029 K 30 vin.

Na priporočilo poročevalca Turka se ugodi prošnji Zeschkovič dedičev za izprenembo parcelačnega načrta parcella št. 103/3 katastralne občine Št. Petersko predmestje ob Dalmatinovi ulici.

Deželna vlada je svetovala, naj se ulica »Na Zavrtih« opusti, podaljša pa cesta, ki pelje vzporedno s Poljsko cesto, do Bohoričeve ulice. Na predlog poročevalca Röthla se sprejme tozadni nasvet.

Šolski odsek.

Poročevalci Pipenbacher predlagajo, naj se sistemizirjeti na mestnem dekliskem liceju mesto učitelja slovenščine in mesto veroučitelja s skušnjami za srednješolski, oziroma licejski pouk in prejemki srednješolskih, oziroma licejskih učiteljev. Predlog se sprejme.

Olepševalni odsek.

Mestni vrnar je prosil za potrebnih kredit za napravo 20 okenj za gorce grede pri mestni vrnariji. Na predlog poročevalca Mallyja se dovoli za to 240 krov.

del v obcestni kamen. Voznika je odneslo z velikansko silo iz voza in priletel je z glavo v bližnji steber. Neumno se mi zdi, da se je steber odlomil kakor slamica. Najbrže bodo morali novega postaviti. Nekateri privijo, da se je voznik ubil, drugi pa misljijo, da se bo počasi zopet zavedel. Če ostane pri življenu, upam, da se bo v bodoče toliko spamečoval, da ne bo napregal več plašljivega konja, ker neumen konj je vedno nevaren.

Nek gospod mi je ukazal, da ne smem na glavni cesti spuščati zmaja. Sel sem torej h kolodvoru, ker sem vedel, da se lokomotiva ne splaši tako hitro in sem ga tam izpustil. Vsi svetniki kako je šel! Dovolil sem Janezku, da je nekaj časa držal vrvico in rekel mi je, da leti kot orel. Krasno sva se zabavala, le ko sva ga hotela zopet potegniti na tla, obtičal nama je na visokem drevesu in se tako zamedel, da ga nisva mogla izvleči. Poskušala sva in poskušala, slednjic sem se pa spomnil, da imam v žepu 10 krajerjev, ki mi jih je predvčerajšnjim podaril doktor in ta denar sem obljubil Janezku, če spleza na drevo in vrže zmaja na tla.

Sam bi ne bil rad plezel gor, ker mi je mama že večkrat rekla, da naj ne lezem po visokih drevesih, ker lahko padem na tla.

Janezek je rekel, da se boji, a rekel

Šentpeterski most.

Po končanem dnevnem redu se je oglašil k besedi svetnik Kozak ter se je pritoževal o nedostatkih šentpeterskega mostu. Zadnjič je pridrvil na most nek izvošček, ko je šel slučajno sam čez. Most se je tako tresel, da ga je neka dama v strahu objela, češ, ali je potres ali kaj. Deska sredi mostu se ne vidi, ker je že stara. Stražniki naj ostreje pazijo, da bodo vozniki čez most počasni vozili. Mogče je, da se pripeti kdaj kakaka nesreča. — Zupan Hribar odgovarja, da velike nevarnosti pač ni, ker je bil most šele jeseni popravljen, vendar bo potrebljeno ukrenil.

Nato je sledila javni tajna seja.

Dnevne novice.

+ **Pozor Slovenci!** Predno se je v državnem zboru začela razprava o Grafenauerjevem predlogu, je vladu železniški direkciji v Beljaku naročila, da mora odslej uradništvo na celovškem kolodvoru vozne listke izročati tudi na slovensko zahtevo. **Vsak Slovenec je dolžan, da na celovškem kolodvoru zahteva vozni listek v slovenščini,** zato kaj znano je, da v Avstriji narodne pravice zastarajo že, če se jih človek tri dni ne posluži ... Na celovškem kolodvoru se ne sme noben Slovenec več iz komoditete in napačne lojalnosti posluževati drugega jezika kakor slovenščine.

+ **Dr. Lueger na smrtni postelji oblačen od liberalcev.** Ves svet z občudovanjem gleda na moža, ki se v dunajski mestni hiši bori s smrtn. Sededa so vsi listi prisiljeni pisati o njegovi osebnosti. Tudi največji sovražnik njegov ne najde madeža na njegovem življenju. Krogi visoke judovske finance, kapitalistične pijavke, proti katerim je Lueger vodil brezobziren boj celo življenje, nesramna nemškonacionalna losvonromovska jata, vajena vseh laži, ki jo je Lueger tolkokrat z vsem sarkazmom ožigosal, celo od judov pisani socialno-demokraški listi, ki jim je Lueger neštetokrat povedal, da je njihov najhujši nasprotnik in da, dokler bo on župan, noben socialni demokrat in noben vsenemški vlevidajalec ne bo dobil mestne službe — vti, ki ga tako sovražijo, morajo priznati, da je dr. Lueger največji ljudski organizator, kar jih pozna politična zgodovina naše države, največji župan, kar jih pozna velikomestna uprava, mož brezprimerne delavnosti in energije, požrtvovale do skrajnosti, ki je vso svojo eksistenco zastavil samo v boju za svoje ideale, mož, ki bi bil danes bogataš, če bi se bil dal korumpirati visoki financi, pa rajši umrje na čelu občine, ki je po njem obogatela, kot mož brez premozjenja — vti ti morajo radi ali neradi priznati, da je Lueger mož, ki ga svet strme občuduje. Pa pravi liberalec se mora povsod pokidati. »S'ovenski Narod« je moral najti nekaj, da svoji prirojeni sirovosti zadosti. Ker na Luegerju ne more najti prav ničesar, da bi mogel vreči vanj kepo blata, pa seže ta propalica v skrivnost srca in duše in trdi ter očita Luegerju, da je katoličan le iz hinavščine. To je stara taktika liberalcev. Kadar se ne morejo prav nič več zlagati, takrat pa sežejo po zadnjem, kar se ne vidi z očmi in ne dà s prstimi otipati in očitajo hinavščino. Tako so delali vsem našim najboljšim možem. Nizkost liberalcev se bolje ne

sem mu: »Ne bodi no neumen, Janecek! Nisem misil, da si tak strahopečec. Koliko prest lahko dobiš za to desetic!«

Plezel je nato, a ni dosegel še polovice visočine, ker se je spustil, ali pa se mu je odlomila veja in padel je na tla; zmaj je bil torej prvi dan svojega življenja že tudi izgubljen, kar je bilo zelo neprijetno zame. Janecek se je pri padcu malo poškodoval. Zlomil si je nogo; 6 tednov bo moral ležati. Doktor Mor mu je kost uravnal in jo povezal med palice. Ubogi Janecek, tako rad bi ga šel obiskat, a njegova mati me ne pusti k njemu. Kakor mi je pravila Beti, se je Janezkova mama zaklela, da precej, ko sinček ozdravi, odide iz mesta, ker ga noče pustiti v moji družbi, kjer je življenje njenega ljubljence v vedni nevarnosti. Zelo neolikana in surova je; vsaj imam Janezka rad in nisem ga hotel spraviti v nesrečo. Ali sem vedel, da bo padel? Če bi se bil trdn držal kakor sem mu naročil, ne bil bi padel, temveč si še celo desetic prislužil. Rad bi ga videl, kako izgleda, ker je v palice povezan. Beti je pravila, da je tudi njegova mati zbolela; Bog ve, zakaj? Saj si vendar ni tudi zlomila noge. Nekateri ljudje so že tako bedasti, da človek ne ve, kaj naj si o njih misli.

2

more pokazati. Te pritlikavske pokvečene duše si kaj velikega niti predstavljati ne morejo. Lueger pa stoji kot velikan pred celim svetom. Samo nemajno prepričanje v istinitost njegovih idealov je moglo dati temu mož moč in vztrajnost, da je zmagal po tako težavnem boju. Kdor pozna mestno življenje, vé, da je ravno odkrito krščanskemu politiku najtežje prodreti v sedanjih dobih, ko je meščanstvo po vplivu nekega časopisa polno najpuhlejših presodkov. Dunaj je bil ves liberalen, ko je nastopil Lueger, in kot liberalec bi bil Lueger v najkrajšem času prišel do moči in do bogastva. A ne! Kot pravi mož krščanskega prepričanja je nastopil trnjevo pot borbe proti liberalstvu in korupciji pod krščanskim praporom. Svoje verske dolžnosti je vsikdar spolnoval, in to mu je dalo moč in vztrajnost za vedno nove boje, to mu je dalo tisto neupoglivo značajnost, ki jo vse na njem občuduje. In temu možu, ki tudi na smrtni postelji daje lep zgled krščanskega moža, očitajo liberalci, da verska čustva — hlini! O sram vas budi, kako ste liberalci majhni in pokvečeni ljudje!

+ **Za Ferrerjem — Masaryk.** Slobodomislici so pravi mojstri v slepenju javnosti. Kako so slavili svojega Ferrerja in njegove šole! Pa se je pokazalo, da je Ferrerjeva družba bila banda anarhistov, požigalcev, roparjev, skrunicev grobov, pravi izvršek družbe. Zdaj je na vrsti praški profesor Masaryk, ki ga slave ob njegovi šestdesetletni kot velikega »znanstvenika« in »filozofa«. Pa masarykovstvo ima s pravo znanostjo ravno toliko stika, kakor ferreroftvo s človekoljubjem. To nam dokazuje slavilec Masarykov v »Narodu« dr. V. Zupan. Učenec slavi svojega mojstra s tem, da zavavlja čez »klericalke«, čez krščanske socialce, ki jih zmerja s farizeji, govorji o »kadeh gnojnici«, ki jih baje zlivamo na Masaryka itd. Mladi dr. V. Zupan nam tako razkriva značaj Masarykove šole. Razberimo značaj masarykovca po dr. Zupanovem spisu: Pred vsem pomanjkanje talenta, kajti mlad človek, ki mu zadostni tolika plitvost, ne sega daleč s svojim intelektom. Dalje: Pomanjkanje znanstvene metode, ker ti ljudje kupičijo le nedokazana dejstva in njih znanstveni cilj je dvom in negacija. Dalje: Pomanjkanje je navad. takta in olike, kajti kdor v slavnostnem spisu pride s tako banalnimi napadi, pač kaže, da se ni naučil ne znanosti, ne navadnega bontona. Tako je, mladi dr. Zupan! Tako jasno in resnično kot ta naš kratki opomin, Vam pač ni bilo nobeno dr. Masarykovo predavanje!

+ **Kmetijski poučni tečaj v Radečah.** Deželni odbor vojvodine Kranjske priredi dne 13. in 14. marca v Radečah v »Narodnem domu« kmetijski poučni tečaj. Predavanja bodo združena s praktičnimi vajami in se bodo vršila po sledenem redu: Nedelja 13. marca, zjutraj po prvi svetni maši: Sadjarstvo, kletarstvo in vinarstvo. Predava drž. kletarski nadzornik g. Gombač. — Nedelja 13. marca po popoldanski službi božji: Pridelovanje krme in krmljenje živine. Predava g. prof. Pengov. — Ponедeljek 14. marca dop. od 9. do 12. ure: Živinoreja. Predava dež. mlekarški in živinorejski nadzornik g. Rado Legvart. — Ponедeljek 14. marca pop. od 2. do 5. ure: Zadružništvo. Predava tajnik »Zadružne zvezde« g. Kralj.

+ **Predavanje za živinorejce.** Slavna živinorejska zadruga v Selcih je predela dne 2. in 3. marca tri poučna predavanja o živinoreji oziroma izboljšanju živine, krmljenja, mlekarstva. Predavanje se je vršilo prvi dan za gospodinje in dekleta; drugi dan za gospodarje. Udeležba je bila pri vseh treh predavanjih prav povoljna. Predaval sta g. župnik selški Tomaž Rožnik in g. živinorejski instruktor Franc Krištof iz Selca. Takih poljudnih predavanj z nazornim poukom na tabli si še želimo. Čast zadrugi, ki dela za probajo in krije živinorejcev.

+ **Hrvaški Medulin v nevarnosti.** Iz Pulja se poroča: Ob sinji Adriji se nahaja ob morskom obrežju vas Medulin. Medulin je oddaljen od Pulja dve uri pešhoda ali eno uro s parobrodom. Priprava vas ima krasno lego ob morju. Prebivalci so trdn Hrvatje in srednje imoviti ljudje. Medulin je po svoji krasni in prijazni legi ob morskom obrežju znan daleč naokrog in je cilj mnogim izletnikom iz Pulja, posebno pa kolesarjem. Dobro obiskan je ta kraj zlasti v poletnem času, ker nudi ondolno morsko obrežje izletnikom prijetna kopališča. Odlikuje se to obrežje s tem, da je v veliki dolžini in širavi peskovina. Takih krajev je ob Adriji malo, kajti večinoma je morsko dno povsod pokrito s kamenjem, kar je za one, ki bi se radi v valčkih Adrije ohladili, jako neprijetno. Medulin ima

morsko obrežje, česar dno je na dolgo v široko pokrito s svižem in obenem tudi plitvo, primerno tudi za one, ki ne znaajo plavati. Radi teh njegovih lastnosti bi se dalo tu ustvariti krasno kopališče in zdravilišče, kakor se je v Opatiji, če ne še lepše. Bilo bi le potreba dohoditi cesto in pota postaviti v primernejši stan in postaviti par hotelov ob obrežju. To bi bila druga Opatija. Eminentne vrednosti je to, da je Medulin, kakor tudi okolica, hrvaški. Gotovo bi postal Medulin na našem jugu za vse Slovane glavno morsko kopališče in zdravilišče, ako bi se našlo slovansko podjetje, ki bi ta zaklad izpremenilo v prvo južno slovansko zdravilišče. Da je Medulin res to, kar je tu opisano, je dokaz, da izteza lastnik Brionskega otoka, Nemec Kupelwieser že davno svojo germansko roko po njem. Pokupil bi rad posestva hrvaških Medulincev za dvojno ceno njihove vrednosti, samo da bi postal lastnik hrvaškega Medulina. Ker se pa tukajšnji Hrvati ne dajo tako hitro pregnati z njihove grude, poizkusil je Kupelwieser drug manever. Predlagal je, da bi se ustanovilo v Medulinu olepševalno društvo, kateremu bi menda sam prispeval 10.000 krov za začetni kapital in razun tega je obljubil vse rastline, ki bi bile potrebne za nasade, iz svojega Brionskega otoka brezplačno. Pri tem pa je stavlil seveda pogoj, da se mu mora dati v društvenem odboru mesto. Toda tudi na videzno lepi Kupelwieserjev projekt se je ob ljubezni Hrvatov Medulincev do svoje grude za enkrat razbil, s tem da so Medulinci navidezno Kupelwieserjevo dobrohotnost odklonili in sami ustanovili olepševalno društvo brez Nemca Kupelwiesera. Gotovo bi se pa moglo Medulince pridobiti, ali bi se kakšno slovansko podjetje začelo za stvar zanimati, ker bi potem bili zagotovljeni, da jih Slovan ne bo podil z njihove zemlje. Vsekakor pa kar Nemec Kupelwieser lahko doseže, isto lahko doseže tudi Slovan, nameč povzdigniti Medulin v zdravilišče. Še nekaj je, kar ne sme ostati pozabljeno. Medulin ima svojo prihodnost tudi v tem, da bi prej ali slej dobil trgovsko luko. Razvoj naše vojne mornarice bo potreboval tudi prostora in vojna mornarica bo morala seči po sedanjem trgovskim luki v Pulju in jo preurediti v vojno luko. Kaj je pri tem naravnjejšega, kakor to, da se bo puljska trgovska luka morala hočeš nočeš premestiti v Medulin. Iz navedenega se jasno vidi, zakaj da sega Kupelwieser po Medulinu. On dobro vidi prihodnost Medulina in zato bi rad postavil na tem mestu zopet eno mostnico nemškemu mostu do Adrije. Zato slovanska podjetja, ne zamudite prilike. Iz Medulina naj postane čista slovanska Opatija.

+ **Pasji kontumac v Ljubljanski okolici.** Ker se na nekem bolnem psu iz Vevč steklina ni mogla izključiti, odrejuje se napodlagi § 42. zakona o živinskih kugah pasja zaprtja z današnjim dnem čez občino D. M. v Polju do preklica. Vsak pes mora biti priklenjen ali mora nositi prikladen nagobčnik. V javne lokale ni dovoljeno pse seboj jemati. — C. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani dne 4. marca 1910.

+ **Dijaki na belgrajski tehnični štrajkajo.** Zahtevajo odstranitev profesorja Svetozara Zorića in da se nazaj vpokliči prof. Joco Stankovića, česar predavanja so bila tako priljubljena.

+ **Potni listi v Srbiji odpravljeni.** Iz Belgrada poročajo, da je ministerstvo odpravilo obveznost potnih listov za tujce v Srbiji.

+ **Razne nezgode.** Mesarskega po-močnika Ivana Hačina je na potu blizu Kamnika pohodil bik in mu poškodoval levo nogo. — Miha Dolenc, delavec na Vrhniku, se je doma nekaj preprial, pri tem pa je udaril z desno roko po mizi, na kateri je bil odprt nož. Pri tem se je pa vrezal in težko poškodoval. — Dinar Andrej Čufar, stanovanec v Kodeljevem gradu, je padel v Štepanji vasi v cestni jarek in si zlomil desno nogo. — Matijo Kaštrun, delavec, je konj v

bara Podvrženec je doma v Mostah se dela v temi na peči, pri tem pa telebnila na tla in si poškodovala levo roko. — Milan Bregar, 12 let star, je doma na vrhu v Zgornji Šiški pri otročji igri padel in si zlomil levo roko. — Mizarški vajenec Janez Gjuro se je vsled neprevidnosti pri delu vžgal v levo roko. Poškodba je težka. — Jernej Novak, posestnik v Trebojah, se je pri premetavanju smrekovih vej vbodel v levo roko in dobil težko okvaro.

+ **Podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske v Mokronogu** ima pečat, kjer se na prvem mestu sveti polni nemški naslov podružnice, na drugem mestu pa nepopolni slovenski naslov. K taki štampiliji pripisuje svoje ime vrl pristaš narodno-napredne stranke Fr. Zupančič iz Rakovnika.

— **Umrl** je v Trstu višji policijski komisar Viljem Kuhnert.

— **Nagloma je umrl** zadet od kapi v Štanjelu posestnik g. Ivan Abram.

— **Vojški zemljevidi v šolah.** Vojški zemljevide hoče upeljati naučno ministrstvo v srednje šole. Ker so pa taki zemljevidi radi svoje natančnosti zelo dragi, se je naučno ministrstvo obrnilo na vojno ministrstvo s prošnjo, naj bi jih prodajalo po vojaški ceni, v kar je ministrstvo privolilo.

— **Akademično društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju** ima IV. redni občni zbor dne 11. marca t. l., ob 7. uri zvečer v III. okraju, Hauptstrasse 45, z običajnim sporedom. Slovanski gostje dobro došli!

— **Frankopanski grad v Kraljevici** pride menda v kratkem v mažarske roke. Reški poslanec Zanella nima miru, dokler tega važnega spomenika hrvaške zgodovine ne spravi v tujevo pest. Najprej se je govorilo, da bo grad sam kupil, sedaj pa prihaja vest, da je le posredovalc ogrske vlade, ki da je že obljudila zahtevano ceno in bo v gradu namestila zdravilišče za otroke.

— **Učiteljska vest.** Gospodična Ema Peč se nahaja na dopustu, ker jo je poslal deželní odbor na gospodinjski zavod »Vesna« v Brnu, da se izči za voditeljico gospodinjskih šol.

— **V sodno prakso pri okrožni sodniji v Gorici** je stopil g. dr. J. Pikuš.

— **Samoumor v kaznilnici.** V kaznilnici v Gradišču ob Soči se je obesil 36-letni V. Baranovič iz Šibenika. Pred 10 leti je bil obsojen na smrt, potem pomilovan v dosmrtno ječo. Po desetih letih pa se je naveličal življena v kaznilnici. Baranovič je bil obsojen na smrt, ker je umoril svojo ljubimko.

ZMAGA S. L. S.

V Moravčah so imeli včeraj, 8. t. m., občinske volitve. Izvoljeni so sami navedeni pristaši S. L. S. Volitve so se izvršile popolnoma mirno. Trirazredna ljudska šola se s prihodnjim šolskim letom razširi v štirirazrednico.

NOTRANJA POLITIKA.

Sumljivo tisto je časopisje o velevažnem cesarjevem dopisu o odvezi bosensko-hercegovskega kmeta, dasi se gre za 85.000 kmečkih rodin, ki jih je nameraval izročiti Burian mažarskim židom. Pod krepkim pritiskom, osobito naših poslancev je s cesarskim pismom z dne 6. t. m. izločena Lanzcyjeva odesruška banka in se bo vršila odveza bosensko-hercegovskega kmeta z deželnimi sredstvi. Odločen lanski nastop načelnika naše stranke v prilog bosenskega kmeta ni ostal zaman, kar nas kot odločne Slovane jako veseli.

Bilinski hoče najeti posojilo 182 milijonov kron. Bilinski je ob lanski aneksiji Bosne in Hercegovine izpraznil blagajne in porabil tisti denar, ki je bil namenjen za nove železnice, vodne zgradbe itd. Finančni minister hoče s posojilom zoper napolnit prazne blagajne. Stroški za aneksijo so znašali 257 milijonov, od katerih odpade na Avstrijo 63:6 odstotkov, t. j. 163.000.000 kron. Poleg te vsote se je pa izdal tu diše za nove topove in za deželno brambo precej milijonov, tako da bomo plačali, ali pravzaprav smo že plačali Avstriji 182.000.000 kron.

Z največjo rezervo objavljamo poročila nekaterih listov, da se že prihodnji teden vlada izpremeni in da Bierner odstopi, a mu vladar zoper poveli sestavo nove vlade: Georgi, Haerdtl, Duleba, Bilinski in Weiskirchner. Ministerstvo javnih del bi prevzel neki Jugoslovan.

Pod vlasti novega poslovnika zborovača je hitro deluje. Sinoči je že zboroval proračunski odsek. Razdelila so se poročila. Steinweder poroča o skupnih izdatkih, Morsey o notranjem ministrstvu, Steinweder o upravi blagajn, Ploj o direktnih davkih, Malik o puncirjanju in o loteriji, o kovanju denarja Steinweder, dvorna in državna tiskarna Walcher, sol dr. Žitnik,

tobak dr. Korošec, izkupilo od prodanih državnih premičnin Steinweder, državni dolgov Steinweder, obrežna in morska sanitetska služba, subvencije Lloydovi Vuković, poštna hranilnica Ploj, centralna uprava (železniško ministrstvo, generalno nadzorstvo, garantirane železnic) Sylvester, pospeševanje ptujskega prometa Walcher, tehničke poizkušnje Markhl, pospeševanje obrti Markhl, rudarske oblasti, montanske učilnice Steinweder, najvišji računski dvor Žitnik.

Ogrski državni zbor se sestane najbrže 21. t. m.; pred Veliko nočjo ga razpuste. Khuen se že pripravlja na nove volitve z vso energijo. Justhovci in Košutovci nastopajo najbrže složno pri volitvah. Volivno pravico za hrvaški sabor namerava Khuen razširiti tako, da pridejo kmečki volivci do večje veljave.

Štajerske novice.

— **Štajerske novice.** Štajerske novice. Iz Hoč pri Mariboru se nam piše: Slovenski in nemški liberalci so si do pičice podobni. Ko je bil pred meseci v Žalcu pri Celju sv. misijon, so tamkajšnji slovenski (!!!) liberalci tako gnušno divjali pred žalskim župniščem, da se je celo treznam liberalcem zastudilo. Okna so pobijali, vpili in sramotili gg. duhovnike ter sploh uganjali tako nesramne orgije, ki res popolnoma pristojajo liberalcem. Slovenske žalske liberalce pa sedaj pridno posnemajo nemčurški liberalci v Hočah. Tam se vršijo sedaj duhovne vaje, in zadnjo nedeljo, dne 6. marca, so tamošnji nemčurški neodresenci spuščali svojo onemoglo jezo na ta način v svet, da so preklinjali gg. duhovnike ter kričali take sramotilne besede, da se Bogu usmili. Posebno so nemški hočki in mariborski burški kričali med potjo na kolodvor. Slišalo se je: Heil »Deutsch Kötsch«, nieder mit di Windischen, nieder mit di Pfaffen! — Res, liberalci so patentirani kulturosnosti!

— **Organizator nemštva v Vitanju umrl.** V Gradcu je umrl v nekem sanatoriju praktični zdravnik in 20 let župan v Vitanju dr. Rudolf Lautner. Možimo to zaslugo, da je napravil iz slovenskega Vitanja zagrizeno nemškonalacionalni trg.

— **Merjasec razmesaril otroka.** V Košnici pri Celju je ušel posestniku po domače Veberju merjasec iz hleva. Doma je bila samo petletna gospodarjeva hčerka, katera je hotela spraviti žival v hlev nazaj. Žival je pa postala divja, vrgla dekle na tla in ga je na vratu in po obrazu strašno razgrizala. Ko so prišli stariši domu, so našli težko ranjeno dekle brez zavesti. Otrok je za eno uro umrl.

— **Krojaški pomočniki** mislijo v Gradcu stavkati. Prevrgli so plačilni tarif iz leta 1907. in zahtevajo zvišanje tarifnih postavk od 1 do 3 kron. Mojstri pravijo, da absolutno ne morejo spolniti te zahteve, vendar česar pride do dolgega in trdovratnega boja.

— **Obsojen napredni agitator.** Iz Gornjegrada poročajo: Dne 1. marca je bil pri tukajšnjem sodišču obsojen radi večkratnega hudo pohujljivega vedenja na javni cesti, katerega ni mogče natančne označiti, poštni pismosna iz Noveštefe, sin tamošnjega nadučitelja, Milan Kelc. Ob času volitev se je poskušal kot agitator. Njegov oče, nadučitelj v Novištefi Ivan Kelc, je bojda sedaj naenkrat spoznal, da je za svoj posel nezmožen tudi sedaj, ko je šola zaprta radi škrlatice, ki je v Novištefi močno razširjena. Sliši se, da prosi za dopust in da potem misli iti v stalni pokoj.

— **Prvi štajerski letalni stroj** je se stavljal v Gradcu stotnik Vorauer in ga je sinoči razkazoval v deželnini viteški dvorani. Letalni stroj je takozvani monoplan, nekoliko drugačen kot so Ble riotovi. Aparat je osem metrov dolg in meri razpetina enajst in pol metra. Celi stroj je težak 315 kg. Motor je stotnik nekaj popravil z originalno iznajdbo, za katero hoče dobiti varstveno znamko.

— **Smrt ženskega čudaka.** Iz Ptuja se poroča: Tukaj je umrla danes zjutraj hišna posestnica Ana Höchsmann, stara 73 let. Svojega stanovanja ni zapatila skozi 30 let in 7 let že ni z niskomur govorila. Strežnica je moralna umrli vsako jed postaviti pred vrata, odkoder jo je potem njen mož nesel v sobo.

AVSTRIJA, RUSIJA IN BALKANSKE DRŽAVE.

Dunaj, 8. marca. Kljub pomirjevalni izjavni ruske vlade, da obiska bolgarskega in srbskega kralja na russkem dvoru nista naperjena ne proti Avstro-Ogrskemu, ne proti Turčiji, vendar tukajšnji politički krogovi ne morejo

3

skriti svoje vznemirjenosti. Osobito se je opazilo, da sta se bolgarska ministra Malinov in Poprikov mudila na Dunaju, da koder sta odpotovala, ne da bi bila obiskala našega ministra za zunanje stvari grofa Achrenthalha. To vse se pripisuje vplivu Rusije.

POLJAKI V AMERIKI.

Lvov, 9. marca. V sredu meseca maja bo zborovala v Washingtonu poljska narodna konferenca o poljskih narodnih razmerah. Konference se bosta udeležila tudi Dmobil in Sienkiewicz, kakor tudi drugi poljski veljaki. Na vse gališke okrajne odbore so dospela vabila. Okrajni odbori bodo poslali posebno odpolnjeni v Washington.

LIKVIDATOR CERKVENIH POSESTEV ZAPRT.

Pariz, 9. marca. Sodnega likvidatorja Dueza, kateremu je bila povrjeta prodaja večih cerkvenih posestev, so zaprli, ker je poneveril znatne vsote.

PROTI BOSENSKI USTAVI

hoče dr. Dimitrijevič uprizoriti demonstracijo na ta način, da bi se srbsko ljudstvo volitev ne udeležilo. Tozadaven oklic je v družbi svojih somišljenikov že pridobil v javnosti. Če se dr. Dimitrijeviča nakana posreči, pride bosenska vlada v tako nepriznene škripce. No, pa ta juha menda ne bo tako vroča.

Ljubljanske novice.

Ij Predavanja S. K. S. Z. Včeraj zvečer je predaval v S. K. S. Z. g. dr. Josip Malo »političnih idejah«. Zanimivo predavanje priobčimo v prihodnjih dneh kot podlistek. — Prihodnji terek predava g. Ant. Svetek: *Moderna glasba pri nas in drugod.*

Ij Socialno predavanje. Jutri v četrtek, ob 8. uri zvečer, bo predaval v dvorani S. K. S. Z. gosp. prof. Jarc o »Socialnem pomenu umetnosti«. Vse somišljenike se na to zanimivo predavanje opozarja in vabi k najobilnejši udeležbi.

Ij Hribarjevo mestno gospodarstvo. Radi bolezni gospoda župana Hribarja smo opustili danes vsak odgovor na njegove popravke, ki se pravzaprav že sami zadostno označujejo. O podrobni vrednosti teh Hribarjevih popravkov bomo govorili takrat, ko bomo stali v volivnem boju za zboljšanje mestnega gospodarstva. Takrat se bo tudi gosp. župan čudil, kje je dobil take informacije, ki so ga spravile v veliko nepridnost, pošiljati nam popravke. Umevamo nervoznost gospoda župana. V bolezni človek išče sočutja in če ga več dobi pri svojih nasprotnikih, kot pa pri somišljenikih, postane otožen. Gospod župan, Bog Vam daj zdravje — za nas ste za volivni boj silno potreben — za mir Vam bomo potem že poskrbeli!

Ij Volivni imeniki za občinske volitve meseca aprila so od danes naprej 14 dni v mestni posvetovalnici na vpoplged. Opozarjam vse one, ki se zanimajo za mestno gospodarstvo, naj gre do pogledat, ako so vpisani v imenike. Prvi razred ima 855 volivcev, drugi 1531 in tretji 3120 volivnih upravičencev. Število volivcev se je torej znašlo pomnožilo, kajti lanski volivni imeniki so izkazovali 5050 volivnih upravičencev, letosnji pa 5506. Dopolnilne volitve se vrše meseca aprila, in sicer voli 18. tretji, 20. drugi in 22. prvi razred.

Ij Župan Ivan Hribar se je zopet odpeljal na Dunaj k zdravniku.

Ij Osebna vest z magistrata. Magistratni koncipist g. Franc Jančigaj je imenovan za mestnega policistega komisarja.

Ij Staro vojaško oskrbovališče. Kako znano, postala je mestna občina ljubljanska lastnica dragocenega stavbenega prostora: zemljišč med Fran Jozipovo in Dunajsko cesto, kakor tudi onih med Kolizejem in Tomanovimi ulicami. V treh ali štirih letih obeta biti tamkaj najlepši del mesta. Pretečeni teden so pričeli prazniti prostor, kateri je potreben za izpeljavo ceste od Tomanove ulice do Dunajske ceste. Poleg te je projektirano podaljšanje dveh drugih cest.

Ij Bolniško zavetišče cesarja Franca Jožefa se bo koncem prihodnjega meseca izročilo svojemu namenu. Sedaj se vrše dela še v notranjščini, tako da bo vse pripravljeno pravočasno in se bo sprejetje bolnikov vršilo v določenem roku brez ovir. Kakor se nam poroča, namerava uprava zavetišča sprejeti za enkrat samo 50 bolnikov. Število prispevilk za vsprijem znaša doslej 72. Tozadene prošnje vendar izkazujejo, da večina prispevilk ni na jasnem o namenu tega zavetišča. Prosit se nas, naj občinstvo opozorimo, da zavetišče cesarja Franca Jožefa ni nikaka ubožnica ali oskrbnišnica za stare ljudi. Namen zavetišča je preskrba in zdrav-

niška oskrba ubožnih neozdravljivih bolnikov, t. j. takih bolnikov, pri katerih je možno razvideti, da ne bodo ozdravili, in ki se ne morejo oskrbovati v javnih bolnicah, katerih so navadno vedno prenapolnjene, kakor uči izkušnja. Ti bolniki so prepričeni domači postrežbi, ki ne more biti pri ljudeh brez sredstev zadostna in primerna, da ti ubožci umirajo v največji bedi. Takih zavodov, ki se pečajo z oskrbovanjem neozdravljivih bolnikov je na Kranjskem le malo. Dežela kakor tudi občine bodo morale tozadeno storiti še marsikaj. Namen novemu zavetišču je, izpolniti tozadeno nekaj veliko praznino v številu humanitarnih zavodov. Zavetišče je zato zidano kot bolnica in tudi kot takata urejeno. Upoštevalo se je vse higienične zahteve moderne bolniškega zavetišča. Ubožnico ali oskrbnišnico za stare ljudi bi se sezidalo gotovo z znatno manjšimi stroški, ali v tem slučaju bi ne odgovarjalo poslopje namenu ustanove, ki izrečno dolga zavetišče samo za vsprijem neozdravljivih bolnikov.

Ij Za »Rokodelski dom« v Ljubljani je nabral g. Anton Koleša, tapetniški pomočnik, v malih zneskih po 20 viharjev 40 kron. Delovanje vrlega pomočnika je lep zgled vsprijem neozdravljivih bolnikov.

Ij Razpisana ustanova. C. in kr.

III. korno poveljništvo je za leto 1910 razpisalo ustanovo feldmaršallajtnanta Karola pl. Tegetthofa, za katero so prošnje vložili do 10. aprila t. l. Pravico do te ustanove imajo oni, ki so služili pri 7., 17., 27., 47. in 87. peš., odnosno pri teh lovskih bataljonih in sicer oni, ki so se udeležili leta 1878. okupacije v Bosni pod ustanoviteljem poveljništvo. Prošnjo je opremiti z vojaško odslovnico (Abschied), družinskim in domovinskim listom in zdravniškim spričevalom. Prošnje je oddajati pri pristojnih dopolnitvenih okrajnih poveljništih.

Ij Predzrni vlemi. V noči 8. t. m. je bilo vlomljeno v pisarno tukajnjega učiteljišča. Neznani tat je moral biti dobro znan z lokalnimi razmerami. Odprl je predal, v katerem se navadno shranjuje denar, a je našel v njem samo nekaj desetic v enakih enokronske kolekta. Nekaj vinarjev je še pustil v predalu vspred same milosrčnosti. Potem je taj poizkušal vlomiti v poslopje II. drž. gimnazije. Pri tem je pa policija tatu zasačila v obliki glasovitega tatu v lomilic Pavliča, katerega dolže vse zadnjih vlomov v Ljubljani, tudi vloma v »Unionove kleti«.

slabše, časih popolnoma prestane. Dr. Lueger morda umre že v par urah. Danes zjutraj so izdali zdravniki nasedni bulletini: Temperatura 38,7, žila 92, slaba, dihanje neredno, pojavilo se je tudi vnetje pljuč, zavest je bolnik popolnoma izgubil, delovanje srca počasi prenehava. Tudi se je pojavilo posušenje kože, kar je vedno znamenje, da smrt nastopi v par urah.

Dunaj, 9. marca. (Ob 3. uri popoldne.) Dihanje dr. Luegerjevo vedno bolj pojema in je vedno bolj nerедnejše. Pri poizkusu dati bolniku tekočine, se bolniku vedno zaleti in je vsaka prehranitev nemogoča. Bolnik leži popolnoma brez zavesti.

PARLAMENTARNA BITKA.

Dunaj, 9. marca. »Slovenska Enota« je protestirala proti temu, da se namerava včeraj od finančnega ministra predloženo predlogo za novo posojilo v znesku 181 milijonov krov (9,500,000 K) za napravo novega poljsko-artillerijskega materiala, 22 milijonov za domobranstvo in 150 milijonov za okrepitev državnih blagajn) takoj po rešitvi vladnih predlog o novih davkih spraviti v zbornici v prvo branje in potem v odsek. Predsednik državnega zборa je protest sprejel, izjavil pa je, da mora sklicati sejo načelnikov klubov, da določi dnevni red. »Slovenska Enota« mora torej biti pripravljena na vročo parlamentarno bitko.

DANAŠNJA SEJA DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 9. marca. Zbornica je nadaljevala danes razpravo o vladnih davčnih predlogah. Govoril je danes finančni minister Bilinski in seve branil predloga, o katerih je reklo, da vlada vse vzdržuje ter da jih bo branil predloga, o katerih je reklo, da vlada tudi v odseku.

PARLAMENTARNO DELO IN PARLAMENTARNE POČITNICE.

Dunaj, 9. marca. Parlament bo zboroval do 18. t. m. Parlamentarne počitnice bodo trajale le do 6. aprila. Češki deželni zbor se bo mogel sestati šele začetkom maja.

AVSTRIJSKI POREČNIK DEZERTIRAL.

Belgrad, 9. marca. V Šabac je došel avstrijski poročnik Štefan Slavujić, ki je dezertiral od svoje posadke v Bosni.

KRISTJANI V TURŠKI ARMADI.

Carigrad, 9. marca. V tretji vojni zbor je sprejetih 100.000 nemohamedancev.

KRALJ EDWARD IN PREDSEDNIK FALLIERES.

Pariz, 9. marca. Pogovor, ki ga je imel včeraj kralj Edward s predsednikom Fallieresom, je trajal tri četrt ure. O pogovoru se ne bo izdal noben komunikate, vendar se zagotavlja iz okolice vojnega ministra Pichon, da vlada med angleško in francosko vlado v vseh dnevnih vprašanjih popolno sporazumljene.

SRBSKI DOBROTNIK.

Belgrad, 9. marca. Na Dunaju umrli srbski podanik Stojanović je zapustil srbski državi svoje premoženje 2,300,000 franokov. Vsota je določena za zgradbo bolnice v Belgradu.

POŽAR NA VOJNI LADJI.

Kiel, 9. marca. Na novi vojni ladji »Posen« je izbruhnil požar v municipijskih prostorih. Nek delavec je namreč pozabil v skladišču svetilko, vsled česar so se vnele lesene omare. Ogenj se je tako hitro razširil, da so se v okolici municipijskega skladišča krivile pol-drug centimeter debele železne plošče. Ognjegasci so imeli veliko truda, predno so požar pogasili, zlasti ker so bili ozki döhodi vsi napolnjeni z dinom.

IZGNANI ŽIDJE IZ RUSIJE.

Berlin, 9. marca. Včeraj je dobito pomožno društvo nemških judov iz Peterburga brzojavko, da je vsled odloka notranjega ministrstva izgnanih več kot sto židovskih rodin iz Rige, Kazana in Voroneža, ki so že desetletja bivale v teh krajih. Izgnano bo še več židov.

TURŠKA GROZODEJSTVA V MAKEDONIJI.

Ate, 9. marca. Ze nekaj dni prihajajo vesti, ki povzročajo veliko razburjenja. Kristjani, ki so pobegnili čez mejo, pripovedujejo o nezaslišnih grozodejstvih, ki jih uganjajo turški vojaki v Makedoniji in Epiru. Na podlagi novega zakona proti četaštvu se vrše v Makedoniji številne aretacije. Denunciranstvo cvete, ker je prepovedano izdati izdajavca. Aretovance se muči na vse načine, da označijo gotove osebe kot sokrivce. V kraju Šenice so n. pr. nekemu kmetu žgali z žarečim železom diani in podplate, da bi izdal nek skriven odbor, ki pa sploh ne eksistira.

Znanost in umetnost.

* **Dom in Svet.** Letnik XXIII. Številka 3. Vsebina: Delo in denar. (Dr. F. Detela.) — Drobjanci. (Ant. Medved.) — Moje čustvo. (Ant. Medved.) — Olimpske igre nekdaj in sedaj. (Dr. Vinko Šarabon.) — Komisarjeva hči. (Lea Fatur.) — Večer. (Silvin Sardenko.) — Med gorami. (Anton Medved.) — Pred vočno lučjo. (Adolf Robida.) — Lilija. (Silvin Sardenko.) — La Divina Commedia. (Dr. J. Debevec.) — V deželi polnočnega solnca. (Dr. A. Knific.) — Književnost. — Glasba. — To in ono. — »Dom in Svet« izhaja prvega dne vsakega meseca. Urednika: dr. M. Opeka in dr. E. Lampe. List stane na leto 10 K, za dijke 7 K. Naroca se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Izvid g. prof. H. Schmita, primarija goranjeavstr. deželne porodnišnice v

Lincu.
Gospodu J. Serravallu
v Trstu.

Usnjam se Vam javljati, da Serravallovo kina-vino z želzom bolnice rade uživajo in da je dobro krepilno sredstvo po izgubi krvi in pri slabotnosti (po kroničnih ali mrzličnih obolelostih).

V Lincu, 7. februarja 1903.

Prof. dr. Schmit.

TRŽNI CENI.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 9. marca.

Pšenica za april 1910	13-33
Pšenica za maj 1910	13-26
Pšenica za okt. 1910	10-96
Rž za april 1910	8-66
Oves za april 1910	7-27
Koruza za maj 1910	6-19

zdržno.

+

655

Potrtim srcem javljamo vsem so-rodnikom, prijateljem in znancem pre-tužno vest, da je naš ljubljeni brat, stric, gospod

Vinko Kos

danes ob polu 8. zvečer, po dolgi in mučni bolezni, prevideni s sv. zakramen-zi umirsjoče v dobi 29. let mirno zaspal v Gospodu. Pogreb dragega raj-nika se vrši v četrtek dne 10. marca ob 4. uri popoldne na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v dekaniji cerkvi v Idriji.

Idrija, dne 8. marca 1910.

Heinrik Kos, Uršula Kos, starši; — Ivanka Kogovsek roj. Kos, sestra; — Josip Kogovsek, svak.

Mesto vsakega drugega naznanih.

Jajca za valenje

čistokrvnih velikanskih črnih »Langšan« kokoši, izvrstnih jajčarje ducat K 3-60. Tudi imam 5 čistokrvnih, 1 leto starih pe-telinov gornje pasme naprodaj. **Henrik Franzl**, Ljubljana, Privoz 10. 5-1

Hotel Adrija v Vipavi

z obče znamen prijaznim vrtom za goste »Podskalo« se odda za radi bolezni sedanjega najemnika s 1. aprilom t. l. ali tudi preje na račun. — Pojasnila daje hotelir Matija Wasmeyr v Vipavi.

Vinotoč Mestni trg št. 13.
Ustanovljen leta 1856.
priporoča izvrstna namizna vina po
K — 80, — 88, — 96 in 1-28 liter. 649 10-1

Službo isče zaveden Slovenec v pisarni kot

= knjigovodja =

ali tudi za vsako pisarniško delo, več tudi nemškega jezika, stenografije in strojepisja. Nastop 15. maja ali 1. junija. Naslov pove upravnštvo »Slovenca«.

664 3-1

iz dobre rodbine, pridna in poštana, vajena nekoliko trgovine Špercijske stroke želi vstopiti v primerno službo v Ljubljani ali pa zunaj Ljubljane. Ponudbe pod štev. 111 poštno ležeče, Ljubljana.

603 3-1

4

Elektroradiograf

Hotel „pri Maliču“, zraven glavne pošte, IDEAL' Spored od srede 9. do petka 11. marca 1910.

1. En kilogram ledu (komično). — 2. Po-vodenj v Parizu, III. serija (po naravi). — 3. Sir Nelsona (drama). — 4. Obdelovanje in industrija tobaka (po naravi). 5. Lov za robcem (komično).

Dodatek k zadnji predstavi ob 8. uri zvečer.

6. Reka in Opatija (po naravi). — 7. Do-godki v vojski Napoleona na Španskem (drama). — 8. Strežnica gledališke igralk (komično).

Vsek dan zadnja predstava ob 8. uri zvečer trajajoča 2 uri.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m., sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Cas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pedometr v m
8	9 zveč.	742,8	5,2	sr. szah.	del. obl.	
9	7. zjutr.	743,3	-1,6	sl. sever	megl	00
9	2. pop.	742,3	10,0	sl. jizah.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 5,1°, norm. 2,4°.

dobro uro od Maribora, obstoječe iz 62 ora-lov in sicer: 7 oralov deloma novonasajenega vinograda, 15 oralov njiv, 20 oralov košnje in 20 oralov gozdja; poslopja zidana, hlevi obokani. Proda se z vsemi pritiklinami pod ugodnimi pogoji zavoljo družinskih razmer. Agenti izključeni. Natančneje pri lastniku 641 3-1 Ivan Nerat,

Kapelnik

se sprejme pri Mestni godbi v Kamniku.

Ponudbe do 15. aprila t. l. na odbor Mestne godbe. Plača po dogovoru.

Gospodarsko društvo

Bermu, pošta Pazin, (Istra), posreduje brezplačno pri prodaji svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. (2983 1)

Zastopnike

ki so dobro upeljani pri dobrih zasebnih odjemal-cih, izurjeni in marljivi, sprejme proti visoki pre-viziji rečna tkalnic. Le prav dobro priporočeni gospodje naj pošljajo svo-je ponudbe na ::

Josipa Kňup-a

tkalcovna, Hronov n M. Cechy.

KOŽARSKA TOVARNA

sprejme za takojšnji nastop spretnega knjigovodja, ki je tudi korespondent, mora govoriti razen slovenskega in nemškega jezika hrvatski, event. italijanski, več strojepisja in stenografije. Prednost imajo samci in oni, ki poznajo kožarsko stroko. — Ponudbe na upravo lista pod Šifro »Knjigovodja«.

665 3-1

Živnostenská banka pro Čechy a Moravu v Pragi

PODRUŽNICE V:

Brnu, Budjevcích, : Iglaři, Krakovu, : Lvovu, Mor. Ostravi, Olomucu, Plznu,

PODRUŽNICE V:

Pardubicah, Pro- : stejevu, Taboru, : Trstu in na Dunaju I., Herengasse 12.

6. marca t. l., vršeča se 42. glavna skupščina delničarjev odločila je, da za 1. 1909 izplača

7% na dividenda t. j. K 14,- na delnico

ki se izplača proti izročitvi kupona št. 35 počenši od 7. marca t. l. v poslovnih urah od 9. do 12. ure dop. pri blagajnah centrale v Pragi in podružnicah v Brnu, Budjevcích, Iglaři, Krakovu, Lvovu, Mor. Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Plznu, Prostejevu, Taboru, Trstu, in na Dunaju I., Herengasse št. 12.

V PRAGI, dne 6. marca 1910.

Ponatis se ne honorira.

Izvršuje vse
: bančne :
: posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice. Banka in menjalnica. Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

Zaloga :
vseh vrst sukna,
platna ter manu-
fakturnega blaga.
3027

Dež. lekarna pri Mariji Pomagaj'
M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožeta jub. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Doršev med. ribje olje ugod. okusa, lahko
steklenica 1 K, večja 2 K.

Tannochinin tinktura za lase ki okrepuje
je lasiče in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici
z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje
proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi
dlesno in odstranjuje neprirjetno sapo iz
ust. — Steklenica 1 K. 3499
Zaloge vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, rum itd.
razposilja po pošti vsak dan dvakrat.

Blagajničarka

se sprejme takoj.

Adolf Hauptmann
Ljubljana. —

643 2 1

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44.

Podpletavanje nogavic

par po 50, 60 in 70 vinarjev prevzema v prvi vrsti

domača pletilna industrija

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44.

Gostilna s koncesijo

v sredini mesta odda se takoj. Kje, pove uprava lista.

Proda se iz proste roke dobro vpeljano mizarstvo

obstoječe iz dveh hiš in stroji na vodno moč. Poizve se pri lastniku
Juliju Weibl-nu v Kamniku.

599 3-1

Poziv!

V konkurzno maso Ivana Miklavca, prof. trgovca v Ljubljani, Lingarjeva ulica „pri sv. Cirilu in Metodu“ spadajoča, dobro opremljena manufakturna zaloge dobrega modnega blaga, ženske in moške obleke, sukna, perila, platna i. t. d. je v celoti na prodaj proti gotovemu plačilu in takojšnjemu odvzetju.

Inventurna cena znaša 18.404 K 69 h, fakturna cena pa 32.677 K 66 h.

Inventurni zapisnik se lahko pregleda pri podpisanim upravitelju ali v konkurznih

spisih c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani.

Vsek ponudnik mora položiti vadij v znesku 1500 K pri upravitelju konkurzne

mase ter je vezan na svojo ponudbo, dokler je upravitelj konkurzne mase ne odkloni.

Ponudbe s priloženim vadjem je predložiti podpisanim upravitelju, do 20. marca 1910.

V Ljubljani, dne 3. marca 1910.

* Dr. Anton Svilj, odvetnik v Ljubljani
kot upravitelj konkurzne mase Ivana Miklavca.

IZPEJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Krakow, Litomerice, Moravski Zumberk, Müding, Novi Jičín, Pízen, Praga, Graben, in Praga, Maia strana, Liberec, Dunajsko Novemesto, Ovitava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d. i. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri žrebovanjih srečk in vredn. papirjev

Prospekti in cenike premij zastonji in franko.

Razglas.

Koncem aprila t. l. se bo otvorilo o priliki petdesetletnega vladarskega
jubileja cesarja Franca Jožeta I. po Kranjski hranilnici ustanovljeno

Cesarja Franca Jožeta zavetišče za bolnike

v Ljubljani, Stara pot štev. 3.

Zazdaj bo zasedti petdeset mest.

Po ustanovnem pismu je zavetišče določeno za sprejem in oskrbo
ubožnih neozdravljenih bolnikov s Kranjskega.

Oskrba je popolnoma brezplačna ter obsegata: stanovanje, hrano, strežbo, priskrbo obleke, obuvala in perila, zdravniško pomoč, potrebna zdravila, duhovno tolažbo ter preprost obreden pogreb.

Prošnje za sprejem v zavetišče, ki jim je priložiti ubožni list in iz-
pričevalo o glasu, se morajo izročiti ravnateljstvu Kranjske hranil-
nice, ki daje tudi nadaljnja pojasnila, ali podpisaniemu kuratoriju.

v Ljubljani, meseca marca 1910.

660 3-1

Ruratorij cesarja Franca Jožeta zavetišča za bolnike.

Vsled opustitve svoje tovarne za kavine primeši na Glincah (15 minut pešpoti iz Ljubljane)

oddam v najem obsežne tovarniške prostore

in event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji.

476 1

Ivan Jelačić, Ljubljana.

Prodaja

iz proste roke se vrši 17. marca 1910 ob 10. uri
dopoludne na lici mesta v Spodnji Šiški.

Predmet prodaje je:

1. Zemljišče vl. št. 345 k. o. Spod. Šiška s hišo št. 150, gospodarskimi in obrtniškimi poslopji, izvzemši premičnine. V hiši se nahaja gostilna, prodajalna in mesarija.

2. Stavbena parcela št. 458/1 ca. 2000 m² nasproti državn. kolodvoru, v celoti ali po delih. Ta prostor je zbog lege tik kolodvora posebno ugoden za kako industrijsko podjetje.

Del kupnin se po dogovoru poravna s prevzetjem terjatev.

Prodajni pogoji itd. so na vpogled v pisarni dr. Frana Voka, c. kr.
notarja v Ljubljani in pri prodaji na lici mesta.

661 3-1

